

Základná škola, Chrast' nad Hornádom č. 44

Školský poriadok

**podľa školského zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní
a vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 o základnej škole**

A/ Školský poriadok pre žiakov

I. Dochádzka žiakov do školy

1. Žiaci sú povinní prichádzať na vyučovanie včas. Oneskorené príchody po začiatku vyučovania bez vážneho dôvodu sú narušením vyučovania, bez riadneho ospravedlnenia budú neospravedlnené.
2. Žiaci sú povinní dodržiavať povinnú školskú dochádzku, každú neprítomnosť na vyučovaní musia neodkladne rodičia alebo zákonní zástupcovia nahlásiť triednemu učiteľovi do 24 hodín ústne, písomne alebo telefonicky na t. č. 0901 910117. Po ukončení neprítomnosti žiaka v škole je potrebné ihneď, najneskôr však do 1 dňa po nástupe do školy priniesť písomné ospravedlnenie od rodičov.
3. Ak neprítomnosť žiaka z dôvodu ochorenia trvá dlhšie ako 5 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní, (sviatky a víkendy sa nezapočítavajú), predloží žiak alebo zákonný zástupca potvrdenie o chorobe vydané všeobecným lekárom pre deti a dorast. Počet potvrdení o chorobe nie je limitovaný. Lekár môže potvrdenie zaslať e-mailom, alebo informovať školu telefonicky. Neospravedlnenú neprítomnosť, prípadne podozrenie zo zanedbávania školskej dochádzky, škola hlási zriaďovateľovi školy, ktorým je Obec Chrást nad Hornádom. V odôvodnených prípadoch z vážnych rodinných dôvodov je možné vopred písomne požiadať o uvoľnenie dieťaťa riaditeľku školy, 2-krát za školský rok. Dodatočné lekárske ospravedlnenia škola neakceptuje.
4. Žiaci sú povinní chodiť do školy upravení v súlade so základnými zásadami slušného správania a v súlade s hygienickými a mravnými normami našej spoločnosti. Žiak prichádza do školy a na školské podujatie primerane a čisto upravený (odev - vylučujú sa odevy: s aplikáciami a nápismi, ktoré sú proti spoločenskej etike - prezentujú agresivitu, rasizmus, násilie, alebo majú hanlivý, či neslušný obsah; vzhľad - v škole je neprípustná: výrazne viditeľná úprava dekoratívnou kozmetikou, vrátane lakov na nechty a tetovania, u chlapcov náušnice, výstredná úprava vlasov – strih vlasov neprimeraný veku).

II. Príchod žiakov do školy

1. Vyučovanie sa začína o 7,45 hod. Žiaci sú povinní byť najneskôr 5 minút pred začiatkom vyučovania v triede, v ktorej sa im vyučovanie začína. Žiaci vchádzajú do budovy od 7,30 hod.
2. Prezúvajú sa pri šatniach na 1. poschodí, kde si nechajú topánky v príslušnej, triedou označenej dolnej skrinke. Prezuvky, označené menom a priezviskom, musia byť s bielou podrážkou. Bunda, kabát, prípadne vetrovku si odložia v skrinkách, prislúchajúcich k ich triede. Z bezpečnostných dôvodov je zakázané prichádzať do školy na kolieskových korčuľiach, teniskách s kolieskami, skateboardoch, kolobežkách a bicykloch.
3. Organizácia vyučovania

1. hodina	7,45 – 8,30	4. hodina	10,35 - 11,20
Prestávka	8,30 – 8,35	Prestávka	11,20 – 11,30
2. hodina	8,35 – 9,20	5. hodina	11,30 - 12,15
Prestávka	9,20 – 9,35	Prestávka	12,15 – 12,20
3. hodina	9,35 – 10,20	6. hodina	12,20 – 13,05
Prestávka	10,20 - 10,35		

III. Správanie žiakov na vyučovaní

1. Žiaci sa správajú počas vyučovania disciplinovane, nevyrušujú a nerozpŕtľujú pozornosť spolužiakov, za žiadnych okolností nesmú používať vulgárne výrazy.
2. Žiaci sa musia v škole správať slušne, dbať na pokyny pedagogických zamestnancov, podľa svojich schopností sa svedomite pripravovať na vyučovanie a dodržiavať školský poriadok. Žiaci sa musia správať slušne aj mimo vyučovania, a to aj počas voľných dní a prázdnin tak, aby neporušovali zásady spolunažívania a spoločenské normy správania.
3. Žiaci musia chodiť do školy pravidelne a včas podľa rozvrhu hodín a zúčastňovať sa činností, ktoré škola organizuje. Účasť na záujmovej činnosti je pre prihláseného žiaka povinná.
4. Žiaci musia chrániť učebnice a školské potreby, udržiavať v poriadku a v čistote svoje miesto, triedu a ostatné školské priestory, chrániť majetok pred poškodením; nosiť do školy učebnice a školské potreby podľa rozvrhu hodín a pokynov pedagogických zamestnancov.
5. Je neprípustné, aby po zazvonení na hodinu žiaci behali po triede, prípadne vybiehali na chodbu. Po zazvonení je povinný každý žiak pripraviť si pomôcky na nasledujúcu vyučovaciu hodinu a sedieť na svojom mieste.
6. Ak sa žiak z vážnych dôvodov nemohol pripraviť na vyučovanie, ospravedlní sa príslušnému vyučujúcemu na začiatku vyučovacej hodiny.
7. Žiaci sú povinní chrániť svoje zdravie i zdravie spolužiakov. Zakazujú sa im všetky zdraviu škodlivé činnosti, napr. fajčenie, pitie alkoholických nápojov, používanie drog a omamných látok. Žiaci nesmú hrať hazardné hry. Je zakázané nosiť do školy predmety, ktoré ohrozujú bezpečnosť a zdravie (nože, dýky, petardy, akékoľvek zbrane alebo ich napodobeniny, cigarety, zapaľovače, zápalky, drogy, alkohol, erotické časopisy, literatúru podporujúcu nacizmus, xenofóbiu, násilie a pod.).
8. Žiaci si do školy nenosia predmety, ktoré nepodliehajú poisteniu: mobily, MP3, cennosti ani väčšie sumy peňazí a pod. Na základe pokynov, vychádzajúcich z nového školského zákona, žiak nesmie v škole používať mobilný telefón počas celého vyučovania vrátane prestávok. Použiť ho môže iba v odôvodnených prípadoch, so súhlasom vyučujúceho, triedneho učiteľa, riaditeľa školy alebo povereného zástupcu. Pri porušení školského poriadku, môže učiteľ žiakovi mobilný telefón zobrať a vrátiť ho len zákonnému zástupcovi.
9. Žiaci sú povinní nosiť si do školy všetky školské pomôcky, ktoré potrebujú na vyučovanie, vrátane športového úboru na TSV (tenisky s bielou podrážkou), ktorý si môžu nechávať v skrinke na chodbe a musia pravidelne dbať o jeho čistotu. Dlhé vlasy majú upravené pevným zopnutím, napr. vlasovou gumičkou. Z bezpečnostných dôvodov na hodiny TEV nenosia hodinky, náramky, náušnice a retiazky.
10. Žiaci aj na školských výletoch, exkurziách, vychádzkach, a iných kultúrno-spoločenských a športových aktivitách usporiadaných školou, rešpektujú pokyny pedagogických zamestnancov.
11. Žiak môže počas vyučovania opustiť triedu, priestor určený na cvičenie, alebo pracovné miesto, len so súhlasom učiteľa.
12. Žiaci sa v počítačovej učebni riadia príslušným prevádzkovým poriadkom.

IV. Správanie žiakov počas prestávok a cez voľný čas v škole

1. Počas malých prestávok si žiaci odkladajú pomôcky z predchádzajúcej vyučovacej hodiny a pripravujú si pomôcky na ďalšiu hodinu.
2. Počas všetkých prestávok ostávajú žiaci v triedach, triedy sa pravidelne a dostatočne vetrajú, trávajú prestávky v súlade so zásadami slušného správania, bez kriku a kultúrne, v priestoroch WC sa zdržujú len nevyhnutne potrebný čas, svojím správaním nesmú ohroziť svoju bezpečnosť ani bezpečnosť iných. Počas všetkých prestávok sa riadia pokynmi pedagogického zamestnanca vykonávajúceho dozor.
3. Je neprípustné, aby žiaci:
 - posedávali na zemi, na schodoch, prípadne na chodbách,

- bezdôvodne vchádzali do iných tried,
 - manipulovali s akýmkoľvek vecami spolužiakov bez ich súhlasu,
 - sadali a stáli na radiátoroch,
 - prechádzali z jedného poschodia na iné bez súhlasu učiteľa,
 - naháňali sa po triede, chodbách a neprimerane hlučne sa správali,
 - kupovali a predávali v priestoroch školy medzi sebou akýkoľvek tovar,
 - hrali v triede cez prestávku futbal,
 - manipulovali s oknami, žalúziami, výpočtovou technikou a všetkými pomôckami využívanými vo výchovno-vzdelávacom procese a v ostatných činnostiach,
 - nakláňali sa nebezpečným spôsobom cez zábradlie na schodisku.
4. Je zakázané zdržiavať sa cez prestávky v priestoroch suterénu, vrátane priestorov jedálne a chodby pred jedálňou bez prítomnosti vyučujúceho.
 5. Žiaci majú prísne zakázané akékoľvek prejavy alebo len náznaky násillia, šikanovania, kyberšikanovania, rasizmu a znevažovania iných fyzickou ani psychickou formou. Tieto prejavy sa budú posudzovať mimoriadne prísne.
 6. Žiaci sú povinní:
 - spory so spolužiakmi riešiť bez použitia fyzickej sily a dohodnúť sa s nimi priateľsky podľa zásady: "Hovorme spolu, nebíme sa,"
 - netolerovať šikanovanie, neprizerať sa, ale slovne zasiahnuť a zavolať pomoc dospelého,
 - nenútiť iných, aby sa zúčastňovali na hre, keď nechcú,
 - neumlčovať a neponižovať nikoho, uznávať druhých bez ohľadu na rasu, náboženstvo, kultúru alebo postihnutie.
 7. V priestoroch školy platí prísny zákaz fotografovania a výroby zvukových a obrazových záznamov bez výslovného povolenia od vyučujúceho.
 8. Vstup žiakov do kabinetu je povolený len v prítomnosti učiteľa. Pre pomôcky chodí len žiak, ktorého určil príslušný vyučujúci.

V. Oslovenie a pozdravy

1. Ku všetkým zamestnancom školy - pedagogickým aj nepedagogickým - a ku všetkým návštevmám sa žiaci správajú zdvorilo. Samozrejmosťou súčasťou zdvorilého správania je pozdrav.
2. Ak počas vyučovania vstúpi do učebne dospelá osoba, žiaci sa pozdravia tak, že sa postavia, sadnú si na pokyn učiteľa. Rovnako zdravia aj pri odchode.

VI. Odchod žiakov zo školy

1. Počas celého vyučovania aj cez prestávky žiak nesmie bez dovolenia učiteľa odísť z budovy školy bez sprievodu učiteľa alebo rodiča. Ak žiak svojvoľne odíde z vyučovacej hodiny, alebo bez súhlasu triedneho učiteľa, resp. riaditeľa školy opustí budovu školy, považuje sa to za vážne porušenie školského poriadku. Odchod žiakov zo školy vo vyučovacom čase je možný len v doprovide rodiča.
2. Pri odchode zo školy žiaci zdvihnú stoličky na lavice, vyčistia lavice a zem od odpadkov a papierov, v laviciach nenechávajú nič, okrem školských potrieb, opustia triedu na pokyn vyučujúceho.
3. Po skončení vyučovania, alebo inej plánovanej činnosti organizovanej školou, ktorú odsúhlasili rodičia, napr. záujmové činnosti, odídu žiaci ihneď domov, nezhrmažďujú sa pred školou, ani v jej okolí. Plnú zodpovednosť po skončení vyučovania za svoje dieťa preberá rodič. Rodičov žiadame, aby dôsledne kontrolovali príchod svojho dieťaťa domov a naplnil jeho voľného času.

VII. Povinnosti týždenníkov a pomocných dozorov

1. Týždenníkov menuje triedny učiteľ na celý týždeň, sú dvaja a ich mená sú zapísané na viditeľnom mieste v triede a v triednej knihe.
2. Zodpovedajú za celkový poriadok v triede.
3. Dbajú o to, aby v triede bola čistá tabuľa a kriedy.
4. Na začiatku vyučovania a podľa potreby aj na začiatku vyučovacej hodiny nahlásia vyučujúcemu mená neprítomných žiakov.
5. Po skončení poslednej vyučujúcej hodiny umyjú tabuľu a skontrolujú stav poriadku v triede.

VIII. Správanie v školskej jedálni

Žiaci obedujú po 4., 5. a 6. vyučovacej hodine, podľa ukončenia vyučovania. Po 6. vyučovacej hodine obedujú žiaci 3. a 4. ročníka. Pred odchodom do jedálne si žiaci umyjú ruky, jedlo vydáva personál. Žiaci si po príchode do jedálne vezmú tanier, príbor a nápoj. Žiaci sa v jedálni správajú slušne, stolujú v tichosti, zbytočne sa nezdržiavajú ani v jedálni, ani v príľahlej chodbe. Pri vstupe do jedálne sa slušne pozdravia a poďakujú za obed. Rešpektujú pokyny zamestnankýň školskej kuchyne a službukonajúcich učiteľov. Ovocie, jogurty a pod. skonsumujú v ŠJ, obaly odhodia do koša v ŠJ, alebo ich odložia do aktovky a skonsumujú až doma, nie počas cesty domov. Počet žiakov na stravovanie v príslušný deň, realizuje školníčka, alebo pedagogickí asistenti, ktorí po 1. vyučovacej hodine zistia chýbajúcich žiakov a nahlásia ich pracovníčke ŠJ.

IX. Starostlivosť o školský majetok

1. Žiaci sú povinní zaobchádzať šetrne s učebnicami a so školským majetkom (napr. nábytok, steny, priestory WC, budova školy, školský dvor a pod.). Každé poškodenie školského majetku a učebníc sú povinní nahradiť rodičia žiaka, ktorý škodu spôsobil. V prípade zničeného školského nábytku žiadame úplnú náhradu – zakúpenie rovnakého nábytku, aký bol zničený. Ak rodič alebo zákonný zástupca neakceptuje upozornenia o náhrade škody, triedny učiteľ vypíše škodový protokol ktorý sa odosiela na príslušné oddelenie polície. Ak sa nezistí vinník, škola je nútená požiadať všetkých rodičov kolektívu, aby pomohli škodu odstrániť.
2. Úmyselné poškodenie majetku je klasifikované ako vandalizmus a bude posúdené ako závažné porušenie školského poriadku.

X. Zdravotná starostlivosť

1. Žiaci majú hygienické potreby (mydlo, jednorazové papierové utierky v dávkovači, toaletný papier) a pravidelne ich používajú. Osobitný dôraz kladieme na dodržiavanie osobnej hygieny, čistoty vlasov, oblečenia. Zákonní zástupcovia sú povinní informovať triednych učiteľov o zdravotných, infekčných, prípadne iných ťažkostiach dieťaťa. Zatajenie takejto informácie môže viesť k ohrozeniu zdravia dieťaťa, ale aj bezpečnosti iných detí v skupine, ak sa nachádza s jedným učiteľom, prípadne mimo areálu školy.
2. Žiaci sú povinní umývať si ruky po použití WC, pred jedlom, počas každej prestávky, dezinfekcia rúk ráno, pri vstupe do budovy školy a pred presunom do školskej jedálne.
3. Žiak je povinný nahlásiť úraz alebo nevoľnosť dozor konajúcemu učiteľovi, prípadne triednemu učiteľovi, ktorý neodkladne informuje zákonných zástupcov a dohodne s nimi ďalší postup. Žiak počas vyučovania nemôže odísť sám domov. Zákonní zástupcovia sú povinní poskytovať škole aktuálne kontaktné adresy, telefónne čísla do zamestnania a domov, e-mailové adresy a mobilné čísla (pre prípad choroby alebo iného ohrozenia dieťaťa).
4. Žiak môže byť oslobodený od povinných hodín TSV zo zdravotných dôvodov len po odovzdaní lekárskeho potvrdenia.

XI. Práva a povinnosti žiaka a jeho zákonného zástupcu vychádzajúce zo Zákona o výchove a vzdelávaní č. 245/ 2008

Žiak má právo na slušné a ohľaduplné správanie zo strany dospelých, dodržiavanie všetkých práv, ale aj plnenie všetkých povinností, ktoré jemu a jeho rodičom, prípadne zákonným zástupcom, vyplývajú z platného zákona o výchove a vzdelávaní a na dodržiavanie Dohovoru o právach dieťaťa. Z toho vyplývajú aj tieto práva:

1. Rovnoprávny prístup k vzdelaniu.
2. Zrozumiteľný výklad učiva.
3. Položiť primeraným spôsobom otázku a dostať na ňu odpoveď.
4. Na omyl.
5. Na objektívne hodnotenie.
6. V primeranom čase, priestore a primeraným spôsobom vyjadriť svoj názor.
7. Sedieť s kým chce, ak to dovoľujú zdravotné a iné hľadiská a ak svojím správaním neruší seba, učiteľa alebo spolužiakov.
8. Na prestávku, ako ju stanovuje školský poriadok školy.
9. Zdôveriť sa učiteľovi s akýmkoľvek problémom.
10. Prísť za vedením školy s akýmkoľvek problémom.
11. Úctu k svojmu vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etnickej príslušnosti.
12. Na individuálne vzdelávanie za podmienok ustanovených v školskom zákone.

Zákonný zástupca žiaka má právo vo vzťahu k škole:

1. Oboznámiť sa s výchovno-vzdelávacím programom školy a školským poriadkom.
2. Byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch a správaní svojho dieťaťa, na celoškolskom a triednom rodičovskom združení, výnimočne pred alebo po vyučovaní.
3. Na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa.
4. Vyjadrovať sa k výchovno-vzdelávaciemu programu školy prostredníctvom Rodičovského združenia, Rady školy a orgánov školskej samosprávy.
5. Ospravedlniť neúčast' svojho dieťaťa na vyučovaní podľa pravidiel školského poriadku.
6. Odprevádzať svoje dieťa – žiaka 1. ročníka do školy – na školskú chodbu prvé dva týždne nového školského roka, potom vchádzajú deti do budovy školy a odchádzajú po vyučovaní z budovy školy bez doprovodu rodičov.

Zákonný zástupca dieťaťa je povinný:

- zapísať dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v období od 1. apríla do 30. apríla daného roku..
- vytvoriť pre dieťa podmienky na domácu prípravu na vyučovanie, výchovu a plnenie školských povinností.
- dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa, určené školským poriadkom.
- dbať o sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa rešpektovať jeho výchovno-vzdelávacie potreby.
- informovať školu alebo školské zariadenie o zmene zdravotnej spôsobilosti svojho dieťaťa alebo o iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania a na bezpečnosť detí.
- dbať na to, aby dieťa dochádzalo do školy pravidelne a včas, najneskôr 5 minút pred začiatkom vyučovania, t.j. do 7,40 hod.
- pravidelne sa zúčastňovať na rodičovských schôdkach, informovať sa o prospechu a správaní dieťaťa, spolupracovať so školou a s triednou učiteľkou pri výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa v priebehu celého školského roka, aj počas neprítomnosti žiaka v škole z dôvodu choroby, alebo iných závažných dôvodov.

- pri ochorení dieťaťa nahlásiť neprítomnosť na vyučovaní triednej učiteľke do 24 hodín.
- dodržiavať pokyny riaditeľky školy, ktoré upravujú podmienky prevádzky ZŠ.
- do školy priviesť iba zdravého žiaka. Ak sa žiak ráno sťažuje na bolesti hlavy, má nádchu, kašeľ a pod., alebo príznaky infekčného ochorenia, nesmie prísť do školy.
- zabezpečiť svojmu dieťaťu podľa potreby papierové jednorazové vreckovky.
- dodržiavať upozornenia zverejnené piktogramami na vchodových dverách a v priestoroch školy.
- ak sa žiak nemôže zúčastniť na výchove a vzdelávaní v škole, je jeho zákonný zástupca podľa §144 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 120/2024 Z. z., povinný oznámiť škole bez zbytočného odkladu príčinu jeho neprítomnosti. Za dôvod ospravedlniteľnej neprítomnosti dieťaťa alebo žiaka sa uznáva najmä choroba, prípadne lekárom nariadený zákaz dochádzky do školy, mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky alebo náhle prerušenie premávky hromadných dopravných prostriedkov, mimoriadne udalosti v rodine alebo účasť dieťaťa alebo žiaka na súťažiach. Podľa školského poriadku je rodič (zákonný zástupca) povinný škole oznámiť príčinu neprítomnosti dieťaťa na vyučovaní do 24 hodín (1 deň), a to buď osobne alebo telefonicky na t. č. ktoré má každý žiak uvedené vo svojej žiackej knižke. Po ukončení neprítomnosti žiaka v škole je potrebné ihneď, najneskôr však do 1 dňa po nástupe do školy priniesť písomné ospravedlnenie od rodičov. Neprítomnosť dieťaťa alebo neplnoletého žiaka ospravedľňuje škola na základe žiadosti jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia. „Ak neprítomnosť žiaka z dôvodu ochorenia trvá najviac 5 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní a súhrnne počas mesiaca najviac 10 vyučovacích dní, neprítomnosť sa ospravedľňuje bez predloženia potvrdenia od lekára. Ak neprítomnosť žiaka z dôvodu ochorenia trvá viac ako 5 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní alebo súhrnne počas mesiaca viac ako 10 vyučovacích dní, vyžaduje sa aj predloženie potvrdenia od lekára. Vo výnimočných a osobitne odôvodnených prípadoch škola môže vyžadovať lekárske potvrdenie o chorobe alebo iný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť neprítomnosti, najmä pri opakovanej neprítomnosti; to platí aj ak ide o ospravedľňovanie podľa vyššie uvedeného odseku. Z pohľadu právnych predpisov pod zanedbávaním povinnej školskej dochádzky sa rozumie stav, keď žiak má neospravedlnenú neúčasť na vyučovaní v kalendárnom mesiaci viac ako 15 vyučovacích hodín (§5 ods. 12 zákona 596/2003 Z.z.), alebo viac ako 60 hodín za školský rok (§37 ods. 1 zákona 596/2003 Z.z.). Zákonný zástupca sa dopúšťa priestupku s možnosťou uloženie pokuty podľa tohto zákona do 331,50 eura. Pri vymeškaní 100 a viac neospravedlnených hodín za jeden školský rok ide o podozrenie zo spáchania trestného činu ohrozenia mravnej výchovy v dôsledku umožnenia vedenia závažného života v zmysle ustanovenia §211 zákona č. 300/2005 Z.z. trestného zákona. Pri porušení tohto paragrafu sa rodič potrestá odňatím slobody.
- poskytovať škole aktuálne kontaktné adresy, telefónne čísla do zamestnania a domov, e- mailové adresy a mobilné čísla.
- nahradiť škodu, ktorú jeho dieťa na majetku školy spôsobilo.

XII. Pravidlá vzájomných vzťahov

Pravidlá vzájomných vzťahov medzi žiakmi a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy:

- spravodlivosť a objektívnosť,
- morálnosť a slušnosť,
- vzájomný rešpekt a úcta,
- zodpovednosť a trpezlivosť,
- tolerancia a kolegiálnosť,
- vzájomná úcta aj úcta k sebe samému,
- rovnosť šancí pre všetkých,
- ochota pomôcť.

Základné pravidlá vzájomných vzťahov medzi žiakmi školy:

- Žiaci školy navzájom dodržiavajú zásady slušnosti a dobrých mravov,
- Žiaci sa k sebe správajú v duchu tolerancie a kamarátstva, navzájom si pomáhajú,
- Žiaci sa vzájomne rešpektujú,
- Žiaci netolerujú medzi sebou také prejavy správania, ktorého cieľom je ublížiť, ponížiť, ohroziť, prípadne zastrašiť iného žiaka,
- Žiadny žiak svojim správaním a konaním neznemožňuje ostatným spolužiakom získavať vedomosti a zodpovedne pracovať.

Základné pravidlá vzájomných vzťahov medzi žiakmi školy a pedagogickými a ostatnými zamestnancami školy:

- Žiaci a zamestnanci školy pri vzájomnom kontakte dodržiujú zásady slušnosti a morálky.
- Žiaci oslovujú pracovníkov školy. Pani riaditeľka, pani učiteľka, pani školníčka, pani asistentka, pán asistent, pán farár.
- Žiaci pri stretnutí so zamestnancami školy zdravia pozdravom „Dobré ráno,“ „Dobrý deň,“ „Dovidenia.“
- Žiaci zdravia vyučujúcu tak, že vstanú, rovnako zdravia, aj keď do triedy vstúpi počas hodiny iný učiteľ, alebo dospelá osoba, okrem hodín TSV, INF, VYV a pri písaní kontrolných prác. Pri odchode sa žiaci tiež postavia. Sadajú na pokyn vyučujúcej.
- Žiaci zdravia všetkých zamestnancov školy.
- Žiaci a zamestnanci školy sa navzájom rešpektujú.
- Pedagogickí zamestnanci pri vyučovanom procese prejavujú zodpovednosť, trpezlivosť, objektivnosť a zásadovosť.

XIII. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím

- Žiak je povinný počas vyučovania, prestávok, ako i na podujatiach organizovaných školou chrániť svoje zdravie a zdravie svojich spolužiakov.
- Všetci žiaci sú so zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia v škole oboznámení na začiatku školského roka triednym učiteľom. Každý žiak je povinný dodržiavať všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a rešpektovať usmernenia učiteľov na predchádzanie úrazom.
- V prípade úrazu alebo náhleho ochorenia žiak ihneď informuje vyučujúceho, dozor konajúceho učiteľa alebo najbližšiu dospelú osobu.
- Pri úraze poskytne vyučujúci prvú pomoc, pri podozrení na vážnejší úraz alebo onemocnenie zabezpečí škola žiakovi lekársku pomoc. O úraze alebo ochorení informuje rodičov žiaka. Pri každom úraze sa spíše záznam o úraze.
- Prinesenie cigariet, alkoholu, drog, prípadne iných omamných látok do školy sa považuje za mimoriadne vážne porušenie školského poriadku a bude hodnotené v zmysle Metodických pokynov na hodnotenia a klasifikáciu žiakov a v spolupráci s políciou.
- Žiak je povinný vyhýbať sa akémukoľvek prejavu násillia a šikanovania voči žiakom a voči zamestnancom školy. Šikanovanie, resp. jeho náznaky, **nesmie** byť zamestnancami školy **v žiadnej miere akceptované**. Pedagogický zamestnanec musí šikanovanie medzi žiakmi **bez meškania riešiť** a každej jeho obeti poskytnúť okamžitú pomoc.

Obet' šikanovania má právo vyhľadať pomoc u dôvernej dospeléj osoby, alebo na čísle telefónu, ktoré je zverejnené v priestoroch chodby školy.

Šikanovanie žiakov môže v určitých prípadoch napĺňať aj skutkovú podstatu trestných činov v zmysle zákona č. 300/2005 Z. z. - Trestný zákon. Ide najmä o trestný čin:

- a) ohovárania,
- b) nebezpečného vyhrážania,

- c) ublíženia na zdraví,
- d) obmedzovania osobnej slobody,
- e) nátlaku,
- f) vydierania,
- g) lúpeže,
- h) hrubého nátlaku,
- i) krádeže,
- j) poškodzovania cudzej veci,
- k) neoprávneného užívania cudzej veci.

Páchateľom tohto trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám. Za spolupáchateľstvo trestného činu sa považuje, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb. V prípade, že tento negatívny jav zistí žiak školy, je povinný okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho učiteľa, v jeho neprítomnosti člena vedenia školy.

XIV. Odmeny a výchovné opatrenia

Odmeny:

1. Návrh na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia žiaka sa musí prerokovať v pedagogickej rade.
2. Ústnu alebo písomnú pochvalu udelí triedny učiteľ alebo riaditeľ školy pred triednym alebo školským kolektívom za vzorné správanie, výborný prospech, reprezentáciu školy alebo statočný čin.

Výchovné opatrenia:

Ak sa žiak previní voči vnútornému poriadku školy, triedni učiteľia a riaditeľ školy udeľuje tieto výchovné opatrenia:

Napomenutie od triedneho učiteľa

Pokarhanie od triedneho učiteľa

Pokarhanie od riaditeľa školy

Opatrenia na posilnenie disciplíny žiakov sa ukladajú za závažné alebo opakované previnenie voči vnútornému poriadku školy. Tieto opatrenia predchádzajú spravidla zníženiu stupňa známky zo správania. Udeľujú sa pred kolektívom triedy, nie pred kolektívom školy.

1. Napomenutie od triedneho učiteľa: zabudnutie žiackej knižky, učebných pomôcok, neprezutie sa, neskorý príchod na vyučovaciu hodinu, neodôvodnená nepripravenosť na vyučovanie, vyrušovanie na vyučovaní, nedisciplinovanosť, odmietanie práce na vyučovacej hodine, nesplnenie si povinností.

2. Pokarhanie od triedneho učiteľa: Môže byť žiakovi udelené za opakované priestupky z bodu jeden.

3. Pokarhanie od riaditeľa školy: Neospravedlnená neprítomnosť v rozsahu 60 a viac vyučovacích hodín. Opakované odmietanie práce na vyučovacích hodinách. Nerešpektovanie pokynov vyučujúceho počas vyučovacích hodín, prestávok a aktivít, ktoré organizuje škola. Nerešpektovanie zásad slušného správania. Nerešpektovanie školských požiadaviek na primeranosť úpravy zovňajšku. Nedovolená manipulácia s cudzími vecami bez súhlasu majiteľa. Podvod a klamstvo podľa závažnosti aj znížená známka zo správania za opakované priestupky z bodu dva.

Znížená známka zo správania:

A/ Stupeň 2 (uspokojivé)

- za vulgárne vyjadrovanie,
- za preukázané požitie alkoholických nápojov, omamných látok a fajčenie,
- za opakované nosenie zakázaných predmetov do školy,
- za úmyselné ničenie školského majetku,
- za opakované používanie mobilného telefónu bez súhlasu učiteľa,
- za porušenie zákazu fotografovania a zhotovovania zvukových a obrazových záznamov v priestoroch školy,
- za náznaky šikanovania,
- za opakované prisvojenie si cudzej veci,
- za opakované a iné závažné porušenia školského poriadku,
- za opakované nerešpektovanie pokynov triedneho učiteľa a ostatných vyučujúcich,
- za neospravedlnené hodiny od 40 do 60 hodín.

B/ Stupeň 3 (menej uspokojivé)

- za šikanovanie,
- za úmyselné ublíženie,
- za mimoriadne vulgárne a oplzlé vyjadrovanie,
- za opakované porušovanie z bodu č.4A a iné závažné porušenia školského poriadku,
- za neospravedlnené hodiny –nad 60 hodín a viac hod.

C/ Stupeň 4 (neuspokojivé)

- za sústavné porušovanie pravidiel správania školského poriadku,
- za zámerné narušanie korektných vzťahov medzi spolužiakmi,
- za závažné previnenia, ktorými ohrozuje zamestnancov a žiakov školy,
- za neospravedlnené hodiny –nad 100 hodín a viac hod.

Dôležité upozornenie: Od 14 rokov sa na všetkých žiakov vzťahujú všetky ustanovenia trestného poriadku.

B/ Školský poriadok pre pedagogických zamestnancov

Povinnosti učiteľa

- Byť v škole v čase priamej výchovno-vzdelávacej činnosti, ktorou sa uskutočňuje školský vzdelávací program, určený rozvrhom hodín, rozvrhom dozorov, v čase porád, v čase určenom na pohotovosť na prechodné zastupovanie iného učiteľa a v čase mimotriednej práce so žiakmi, v čase rodičovských združení. Ostatné činnosti súvisiace s priamou výchovno-vzdelávacou činnosťou a ďalším vzdelávaním môže vykonávať pedagogický zamestnanec aj mimo pracoviska.
- Byť v škole prítomný najneskôr 15 minút pred vyučovaním.
- Byť včas na pracovisku, neskorý príchod hlásiť ihneď riaditeľke školy a vysvetliť príčinu oneskorenia.
- Vážny dôvod svojej neprítomnosti na pracovisku (choroba, úraz), hlási neprítomnosť riaditeľke školy ihneď.
- Spreádzanie rodinného príslušníka na vyšetrenie, vyšetrenie vlastného zdravotného stavu počas pracovnej doby oznámiť ihneď.
- Plánované lekárske vyšetrenie oznámiť aspoň 1 deň vopred.
- Vykonávať dozor nad žiakmi v škole pri vyučovaní, pred ním i po ňom, cez prestávky a podľa potreby aj v školskej jedálni.
- Každý úraz žiakov, alebo pracovný úraz učiteľov, ihneď oznámiť riaditeľke školy a zapísať ho do príslušnej dokumentácie.
- Zápisy v triednej knihe ukončiť týždenne v piatok do 12,30 h.
- Chýbajúcich žiakov zapísať na prvej vyučovacej hodine.

- Zápisy v triednej knihe a klasifikačnom zázname robiť pravidelne a presne.
- Triednu dokumentáciu po ukončení vyučovania uložiť v zborovni, do uzamykateľnej skrine.
- Výmeny vyučovacích hodín alebo realizáciu vyučovacej hodiny mimo priestory budovy školy prerokovať s riaditeľkou školy.
- Písomné práce žiakov hodnotiť včas a pravidelne.
- Dbieť o dodržiavanie hygienických zásad a bezpečnostných predpisov pri vyučovaní.
- viesť žiakov k šetreniu a šetrnému zaobchádzaniu s učebnými pomôckami, učebnicami, inventárom triedy a školy.
- Na podujatiach mimo školy vykonávať dozor nad žiakmi.
- Sledovať tabuľu oznamov v zborovni.
- Preštudovať plán práce na školský rok, predpisy o bezpečnosti pri práci, preštudovanie potvrdiť podpisom.
- V priestoroch školy je prísne zakázané požívať v pracovnom čase alkoholické nápoje. Pri príležitostných oslavách, realizovaných spoločne celým kolektívom, po pracovnej dobe, je povolená výnimka so súhlasom riaditeľa školy.
- Úzko spolupracovať s ostatnými pedagogickými zamestnancami školy.
- Zúčastňovať sa aktívne na pedagogických radách a poradách. Prípadnú neúčast' oznámiť vopred riaditeľke školy.
- Zastupovať prechodne neprítomnú kolegyňu.
- Spolupracovať s rodičmi.
- Upozorniť rodičov na priestupky žiakov zápismi v žiackej knižke, pohovorom s rodičmi osobne alebo predvolaním rodičov do školy.
- Dôvod uloženia výchovného opatrenia prerokovať najskôr s rodičmi žiaka, pohovor preukázať písomne.
- Pohovory s rodičmi zásadne vykonávať v mimo vyučovacom čase.
- Pri jednaní s rodičmi byť taktný a nehľadať len záporné stránky žiakovej osobnosti.
- Žiakov zbytočne nepreťažovať, písomné práce nepísať z výchovných predmetov.
- Zúčastňovať sa zasadnutí a schôdzí RZ (triedne i celoškolské).
- Odborne a metodicky sa vzdelávať, sledovať nové formy a metódy práce, uplatňovať ich vo svojej praxi, efektívne využívať vyučovací čas.
- Opatrne manipulovať s didaktickými pomôckami, nedovoliť ich používanie žiakmi alebo nepoučenými osobami.
- V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa učiteľia zabezpečujú aktívnu ochranu detí pred sociálno-patologickými javmi, šikanou a kyberšikanou, monitorujú zmeny v správaní detí. Vyskytnuté problémy bezodkladne riešia v spolupráci s triednymi učiteľmi a riaditeľkou školy.
- Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracovať s rodičmi alebo zákonnými zástupcami obete, resp. agresora. Pri pohovoroch s rodičmi dbať na taktný prístup a zachovanie dôvernosti informácií.
- Asistent učiteľa dôsledne plní úlohy vyplývajúce z jeho náplne práce, vykonáva dozor v budove školy aj v priestoroch ŠJ, počas stravovania žiakov.

Povinnosti triednych učiteľov

- Spolupracuje a koordinuje činnosť učiteľov v triede, za tým účelom s nimi vykonáva pohovory.
- Získava a zhromažďuje informácie o žiakoch.
- Sleduje správanie žiakov triedy, dochádzku a prospech žiakov.
- Vedeľ elektronickú triednu knihu.
- Vedeľ triedny výkaz a ostatnú pedagogickú agendu. Mesačne uzatvára dochádzku žiakov.
- Spolupracuje s učiteľmi a asistentmi učiteľa tak, aby poznali záujmy žiakov a prispievali k rozvíjaniu záujmovej činnosti.
- Preberá zodpovednosť a zodpovedá za inventár v triede.

- V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa monitoruje zmeny v správaní detí. Vyskytnuté problémy bezodkladne rieša v spolupráci s riaditeľkou školy.
- Na konci každého štvrtého roka vypracúva podľa požiadaviek podklady pre klasifikačnú a pedagogickú radu.

Povinnosti dozoru

- Na dozor nastupuje včas, podľa vopred vypracovaného rozvrhu dozorov.
- Dozor konajúca učiteľka a pedagogickí asistenti prichádzajú ráno do školy najneskoršie o 07:25 h, na dozor vychádzajú o 07:30 h.
- Dozor konajúci pedagogický zamestnanec /učiteľka, pedagogickí asistenti / kontrolujú prezutie žiakov a čistotu prezuviek, vstup žiakov a sprevádzajúcich osôb do budovy školy len za dodržania aktuálnych hygienicko – epidemiologických opatrení.
- Dohliadajú počas prestávok na správanie žiakov v triedach i mimo nich.
- Dozor na chodbách končí 15 minút po piatej vyučovacej hodine.
- Na 6. vyučovacej hodine zodpovedá za poriadok a disciplínu žiakov vyučujúca v triede.
- Dozor v školskej jedálni prebieha podľa vopred vypracovaného rozvrhu dozorov v školskej jedálni.
- Počas mimoriadnej situácie v škole, môže vykonávať dozor aj nepedagogický zamestnanec.

C/ Školský poriadok pre nepedagogických zamestnancov

- Byť včas na pracovisku, najneskôr 5 minút pred začatím pracovnej doby, neskorý príchod hlásiť ihneď riaditeľke školy a vysvetliť príčinu oneskorenia.
- Vážny dôvod svojej neprítomnosti na pracovisku (choroba, úraz, karanténa), hlási riaditeľke školy, neprítomnosť ihneď.
- Sprevádzanie rodinného príslušníka na vyšetrenie, vyšetrenie vlastného zdravotného stavu počas pracovnej doby oznámiť ihneď.
- Plánované lekárske vyšetrenie oznámiť aspoň 1 deň vopred.
- V priestoroch školy je prísne zakázané požívať v pracovnom čase alkoholické nápoje. Pri príležitostných oslavách, poriadaných spoločne celým kolektívom, po pracovnej dobe, je povolená výnimka so súhlasom riaditeľa školy.
- Upratovanie a dezinfekcia toaliet prebieha minimálne 2x denne a podľa potreby.
- Dôkladné čistenie všetkých miestností, v ktorých sa žiaci, pedagogickí zamestnanci a ďalší zamestnanci školy nachádzajú, sa musí vykonávať najmenej raz denne.
- Dezinfekcia dotykových plôch, ostatných povrchov alebo predmetov, ktoré používa zvlášť veľký počet ľudí, musí byť vykonávaná minimálne 1x denne a podľa potreby (napr. kľučky dverí, klávesnica počítača v zborovni).
- Dôsledne plní úlohy vyplývajúce z jeho náplne práce.

Záverečné ustanovenie

Školský poriadok bol schválený pedagogickou radou 3.9.2024.

Platnosť nadobúda 4. septembra 2024.

Mgr. Erika Gánovská
riaditeľka školy

Svojim podpisom potvrdzujem, že som bol/boľa oboznámený/á so Školským poriadkom školy, platným v školskom roku 2024/2025 pre Základnú školu, Chrast' nad Hornádom č. 44.

Vyjadrenie Rady školy:

Príloha č. 1

k školskému poriadku

Základnej školy, Chrast' nad Hornádom č. 44,

053 63 Chrast' nad Hornádom

**ŠTANDARDY DORŽIAVANIA ZÁKAZU
SEGREGÁCIE
VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ**

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou prílohy školského poriadku.

Štandardy sú **základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach.** Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

- a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
- b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
- c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
- d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
- e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.”¹

¹ Dohovor o právach dieťaťa (OSN, 1989) In Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 104/1991 Z. z.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní².

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie“³. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu^{2a)} a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná^{2b)} pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania.“⁴

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidiel vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

² Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVVaŠ SR, 2023)

³ § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

⁴ § 2 písm. ai) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) – účinnosť nadobúda 1. 1. 2025. Poznámky pod čiarou k odkazom 2a a 2b znejú: „2a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. 2b) Dohovor proti diskriminácii vo vzdelávaní (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 276/2024 Z. z.). Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z.).“

Článok 2

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziludských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru⁵. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiaduceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

- Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.⁶

⁵ Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru bol vytvorený v roku 2018 Radou Európy, ktorej členským štátom je od roku 1993 aj SR. Pre SR má status odporúčania pri vytváraní vzdelávacích stratégií a metód na podporu demokratickej kultúry, ľudských práv a sociálnych kompetencií.

⁶ Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVVaŠ SR, 2023)

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokolvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone⁷.
- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov⁸.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program⁹, individuálny učebný plán¹⁰ alebo poskytnuté podporné opatrenia¹¹.
- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.
- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov

⁷ Chránené dôvody podľa antidiskriminačného zákona sú charakteristiky ľudí, úzko spojené s ich dôstojnosťou a identitou, ktoré nesmú byť zneužívané pre neprípustné rozdielne zaobchádzanie s nimi. Sú to: „pohlavie, náboženské vyznanie alebo viera, rasa, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie, vek, sexuálna orientácia, manželský stav a rodinný stav, farba pleti, jazyk, politické alebo iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie alebo dôvod oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti“ § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z.

⁸ § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. (antidiskriminačný zákon)

⁹ § 7a zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

¹⁰ § 26 zákona č. 248/2008 Z. z. (školský zákon)

¹¹ § 145a zákona č. 248/2008 Z. z. (školský zákon)

aj v prípade krízových udalostí v škole¹². Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

¹² Podrobné informácie ku krízovým udalostiam na školách sú dostupné na webovom sídle ministerstva

Svojim podpisom potvrdzujem, že som bol/bola oboznámený/á so Štandardmi dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní, ktoré tvoria prílohou č. 1 k školskému poriadku pre Základnú školu, Chrast' nad Hornádom č. 44, 053 63 Chrast' nad Hornádom